

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་རྒྱན་གྱི་དྲི་བ་ཁག

པོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྲོང་ཡོང་ཐབས།

༡། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཟེར་ན་གང་རེད་དམ།

པོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྲོང་ཡོང་ཐབས་ཤེད་རྒྱ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རེད།
 སྲིད་བྱུས་འདི་ཡགོང་ས་ཡུལ་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་གྲོས་མོལ་བརྒྱད་པོད་མའི་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་པོ་དང་ཚོས་རིག་ཤོམས་གཤིས་སྲུང་སྲོལ་དར་སྤེལ་ཡོང་ཆེད་སྲི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཙམ་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
 པོད་མའི་རྒྱུ་འཇུགས་དང་པོད་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཁ་གསུམ་རིང་བཤོ་སྤོང་དང་ལོ་བཅུ་རྒྱུད་བཤད་རིམ་པ་གནང་རྗེས་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྲོལ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རྒྱུ་འཇུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཞིག་ཡིན།
 སྲིད་བྱུས་འདི་ས་པོད་རང་བཙན་བརྒྱུད་གསོ་བྱས་ཏེ་ཁ་བྲལ་འགོ་རྒྱུའི་མཐའ་དང་།
 ད་ལྟོ་པོད་ནང་གི་དྲུག་གཞོན་གྱི་གནས་སྐབས་རང་འཇགས་བརྒྱད་རྒྱུའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ནས་པོད་དོན་དཀའ་རྒྱུ་ལ་ཐབས་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས།
 རྒྱུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁེ་སྐོར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱུགས་གཅིག་ནས་པོད་མི་མང་གི་གཞི་རྒྱུའི་དགོས་

མཁོ་པོད་མའི་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་པོ་དང་ཚོས་རིག་ཤོམས་གཤིས་སྲུང་སྲོལ་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྲིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁེ་སྐོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁྲིན་གཅིག་གྲུར་དང་བདག་དབང་སྲུང་སྲོལ་ཤེད་ཐུབ་པ་སོགས་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་དང་འཚམ་པའི་སྲིད་བྱུས་ཞིག་ཡིན།
 གཉིས་སྐབས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད།
 སྲི་ལོ་ ༡༩༥༧ ནས་ ༡༩༥༩ བར་པོད་ནང་ཡགོང་ས་ཡུལ་མཁོན་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཚབ་ལྷ་སྲོང་ཚོགས་ཚུངས་རྗེས་ཐོངས་བཞི་དང་། སྲི་ལོ་ ༡༩༥༩ དང་ ༡༩༥༩ ལོར་ལྷོ་མོལ་ཏོག་ཞིབ་ཚོགས་ཚུངས་ཐོངས་གཉིས་བཙས་ཐོངས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
 དེ་བཞིན་སྲི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་པོད་རྒྱུའི་དབང་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་གསོ་བྱེད་རྗེས་ ༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༡༠ བར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མཁོན་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཚབ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྒྱ་ཚབ་དབང་འབྲེལ་མོལ་ཐོངས་དགུ་དང་།
 རང་ལྷགས་ཤོས་བརྒྱུད་ཐོངས་གཅིག་བཙས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༡། བོད་རང་བཙན་མ་ཡིན་པར་རང་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུ་ དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

བོད་མིའི་འགོ་འཁུར་གྱི་ས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
རང་སློབ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་དུ་རྒྱ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་
སྟངས་དང་མཐུན་ཞིང་། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་ཀར་ཁེ་
ཕན་ལྡན་པའི་གཞི་ལ་དོན་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེར་
སང་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གྱུ་གསུ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་
སྐབས་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་གཞན་
ལ་མ་བརྟེན་པར་ཁེར་རྒྱུ་གནས་ཐབས་མེད་པ་གསལ་
པོ་རེད། དཔེར་ན་ཡུ་རོ་བ་སྤྱི་མཐུན་ལྷ་བུ་རྒྱལ་ཁབ་
མང་པོས་སོ་སོའི་སྤྱི་རྒྱུ་བདག་དབང་ལས་ཕན་ཚུན་
མཉམ་རུ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བར་བརྩིས་ནས་སྤྱི་མཐུན་
ནང་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཕྱི་དོན་ཡོད།

༡། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སློབ་གང་འདྲ་ ཞིག་རྒྱུ་ཡོད་དམ།

ར་ཚོས་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
རང་སློབ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་
མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁྲིན་གཅིག་གྱུར་
དང་བརྟན་སྤྱིར་ལ་ཆ་འཛིན་བྱས་ཐོག་བོད་མིའི་གཞི་
རྒྱུ་དགོས་མཁོ་བཀའ་ཐུབ་དེས་ཀྱི་རང་སློབ་རང་སློབ་
ཞིག་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཡོད། ཚོས་དང་སྐད་ཡིག་

མི་རིགས། ལེགས་བྱུང་། ས་བབ་ཁོར་ཡུག་སོགས་
སྤོགས་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་བོད་
རིགས་ནམས་ད་ལུས་བཞིན་བོད་རང་སློབ་སློབ་དང་།
ཉེ་འབྲེལ་ཞིང་ཆེན་གཞན་མཚོ་སྤོན་དང་། སི་ཁྲོན།
ཀན་སུའུ། ཡུའུ་ཅན་བཅས་ནང་དུ་མ་བྱུ་མང་པོར་བཞོས་
པ་ལས། རང་སློབ་གི་འཛིན་སློབ་གཅིག་བཟོས་ན་འཛིན་
སློབ་སྐབས་བདེ་བ་དང་ཚགས་ཚུད་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་
གསལ་པོ་རེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་ར་ཚོས་བོད་ཀྱི་ས་
ཁུལ་ནས་“རྒྱ་རིགས་ཡོངས་སྤོགས་”ལྟེ་ར་འབྲུད་གཏོང་
རྒྱུའི་ཀུན་སློབ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཉེས་འདྲུགས་བྱས་ཀྱང་།
དངོས་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆའི་ནང་
གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད། དེ་ཡང་ “བོད་ནང་གཏན་
དུ་གཞིས་ཆགས་པ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་
གནས་སྡོད་འཆར་ཡོངས་བྱས་པ་ནམས་སྤྱིར་འབྲུད་
བྱེད་རྒྱུ་ར་ཚོའི་ཀུན་སློབ་མི་ན། ར་ཚོའི་སེམས་
འཚབ་བྱེད་གཞི་རྒྱ་རིགས་གཙོ་ས་པའི་མི་རིགས་
གཞན་འཕོར་ཆེན་བོད་ནང་སྤྱི་བྱ་གསུ་བྱེད་རྒྱུའི་བརྒྱུད་
རྒྱལ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ད་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕོ་
འབྲུད་དང་། བོད་མི་ནམས་གངས་ལྷུང་ཆགས་
པའི་ཉེན་ཆ་བས་བཟོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན།”
ཅས་འཁོད་ཡོད། དེ་མཚུངས་བསམ་འཆར་ཡིག་
ཆའི་ནང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་སྤྱི་རྒྱུ་བྱེད་དམ་སྤེལ་
བྱེད་པར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནང་བོད་རིགས་གངས་
ཀ་མང་བ་ཡོད་དགོས་པ་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད།

ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
པོད་རིགས་མི་འཛོར་རོབ་རྩིས་ས་ཡ་ ༦.༣ ཡོད་པ་
(རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་འཛོར་ཞིབ་གཤེར་ཐེངས་དྲུག་
པའི་གྲངས་ཐོ།) རྒྱལ་ཡོངས་མི་འཛོར་གྱི་ ༠.༧༢%
ལས་ཟིན་གྱི་མེད་སྟངས། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་
ཀྱི་ཆ་ནས་སྲིགས་མི་དོ་དམ་བྱ་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་
གསལ་བ་ལག་བརྟུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཆགས་ཡོད།

རྣམས་དོན་པོད་མིའི་གཞི་རྩའི་དགོས་མཁོ་རང་སྲིད་རང་
སྲོད་བྱེད་རྒྱུ་འབྲེལ་གནད་དོན་ཁག་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། ༡
རྒྱ་ཡིག་དང་། ༢ ལེགས་བྱང་། ༣ ཆོས་ལུགས། ༤
ཤེས་ཡོན། ༥ ཁོར་ལུག་སྲུང་སྲོལ། ༦ རང་བྱུང་ཐོན་
ཁུངས་པོད་སྲོད་བྱེད་སྲིགས། ༧ དཔལ་འབྱོར་ཡར་
རྒྱས་དང་ཚོང་འབྲེལ། ༨ མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བརྟེན།
༩ མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས། ༡༠ སྲིགས་མི་དོ་
དམ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྲོལ་ཡིག ༡༡ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་
མཉམ་ལེགས་བྱང་དང་། སྲོལ་གསོ། ཚན་རིག་ཆོས་
ལུགས་ཐད་ཕན་ཚུན་བརྗེ་ལེན་བྱེད་ཚོག་པ་བཅས་ཡིན།

གོང་གསལ་གནད་དོན་ནམས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྲི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་སྲིམས་དང་། མི་རིགས་ས་གནས་
རང་སྲོད་གི་བཅའ་སྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་དང་ཡོངས་
འཇཉག་མཐུན་པ་ཡིན།

**༤། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་པོད་རྒྱུ་ཆེད་
མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲོར་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱལ་
སྲོར་ཡོད་ན་དེ་དག་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གསལ་**

བོད་ཀྱི་བྱས་ཡོད་དམ།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
རྒྱལ་སྲོར་བྱུགས་ཆེ་ཡོད་པ་སྟེ་སྲི་བར་གསུམ་
དྲུག་སལ་བོད་ཀྱི་བྱས་ཡོད། སྲི་ལོ་ ༡༩༥༥
ནས་ ༢༠༡༠ བར་བསམ་འཆར་བསྟུ་ལེན་དང་
ཕྱོས་བསྟུར་བཅོས་སྐྱེད་སོགས་རིམ་པ་བྱས་རྗེས་
མང་ཚོགས་ཀྱི་མང་ཚོས་རྒྱལ་སྲོར་གཞི་བཟུང་དབུ་
མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་འདི་བཞིན་སྲིག་འཇུགས་ཀྱི་
གནད་ལ་ཐབ་པའི་སྲིད་བྱུང་གི་ཉུང་ལུང་པ་རེ་ད།
དེ་ཡང་པོད་མི་མང་སྲི་འཇུག་རྣམས་ཚོགས་དང་།
འཛིན་སྲོར་བཀའ་ལག་བཅས་དང་རྣམས་ཕྱོས་བསྟུར་
གནད་བཅས་མ་ཡིན་པར་མང་གཙོའི་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་
རྒྱ་ཆེད་མང་ཚོགས་དང་མཉམ་ཐད་ཀར་བསམ་ཚུལ་
བསྟུ་ལེན་ལུས་ཡོད།

སྲི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་མང་ཚོས་ཐག་གཅོད་འོས་
བསྟུ་གནད་སྐབས་བསམ་ཤོག་ ༦༩% ཡིས་
མང་ཚོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྟུ་མ་དགོས་པར་
དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་རྒྱ་ནག་འཛིན་ཀམ།
ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་དང་
བསྟུན་ཏེ་ཐག་གཅོད་གནང་སྲོད་ཡོང་བའི་གསོལ་
འདེབས་ལྷུ་དགོས་གསལ་བ་ལྟར། པོད་མི་མང་
སྲི་འཇུག་རྣམས་ཚོགས་ཀྱིས་སྲི་ལོ་ ༡༩༩༢ ཟླ་ ༩
ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོས་
རྒྱལ་སྲི་དང་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་

དུས་ནས་དུས་སུ་ཐག་གཅོད་མཛད་གནང་ཡོང་བ་དང་།
ཐག་གཅོད་གང་མཛད་ལ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་
བསྐྱེའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་དང་གཅིག་ལྟར་
བརྩི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་གཏན་འབེབས་
གནང་།

ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༥ རས་ཉིན་
དུག་རིང་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་
པོ་ཚོགས་སྐབས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཤོག ༥༠%
བཀའ་བས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ་ ༩
ཚེས་ ༣༠ ཉིན་པོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་སྐྱེན་ཚོགས་
ཀྱིས་སྐར་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
གྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་བཞག་ཡོད་པ་སོགས། མདོར་ན་
དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་
རྒྱབ་སྐྱོར་བྱུགས་ཆེ་ཡོད་པ་དུས་ནས་དུས་སུ་གསལ་
བཏོན་བྱས་ཡོད།

**༥༡ པོད་ནང་གི་པོད་མི་ཚོས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་
སྲིད་བྱུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་འདྲ་བྱས་ཡོད་དམ།**

རང་དབང་ལུང་པའི་ནང་ཡོད་པ་ལྟར་གཞིས་བཞུགས་
པོད་མིའི་བསམ་ཚུལ་ཐད་ཀར་བསྐྱེའེན་བྱུབ་ཐབས་
མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་པོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་
ཀྱིས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་སྲིད་བྱུང་ཐག་གཅོད་བྱས་
པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གཞིས་བཞུགས་པོད་མིའི་བསམ་

ཚུལ་ཚུད་བྱུབ་པ་གནང་ཡོད། དཔེར་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥
ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༤ རས་ཉིན་བཞིའི་རིང་ཚོགས་པའི་
དམིགས་བསལ་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་པོད་ནས་
གསར་དུ་ཐེབས་པའི་སྤྱི་ཚབ་གདན་ཞུ་གནང་ཡོད།
དེ་མཚུངས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ རས་ ༡༩༩༦ བར་མང་
མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྐྱེའི་སྐབས་པོད་ནང་གི་
བསམ་འཆར་བསྐྱེའེན་ཞུས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥
ཟླ་ ༡༡ རང་ཚོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་
ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་སྐབས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཀྱི་
ལམ་ནས་པོད་ནང་གི་བསམ་འཆར་འགྱུར་ཡོད།
བསམ་འཆར་དེ་དག་མང་ཆེ་བས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་
བྱུང་ལ་མོས་མཐུན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

ལྷག་དོན་ཀྱང་གཞིགས་པ་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་
དང་། ང་མོད་ངག་དབང་འཛིགས་མེད། འབའ་བ་ལུན་
ཚོགས་དབང་རྒྱལ། རོ་རྗེ་ཆེ་བཏན། སངས་རྒྱས་
ཡེ་ཤེས། (ཐེན་པའོ།) བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་། ཡང་སྤྱིང་
རོ་རྗེ་སོགས་པོད་ནང་གི་མཐོ་རིམ་འགོ་འཁུན་དང་
མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་
རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

**༥༢ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་གིས་རིག་གཞུང་
ཁོ་ནའི་རང་སྤྱོད་ཚོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།**

རིག་གཞུང་ཁོ་ནའི་རང་སྤྱོད་ཚམ་མ་རེད། པོད་
རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་
ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆའི་ནང་རྒྱ་ནག་མི་

དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་
རྣམས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་དགོས་པ་དང་།
བོད་མིའི་གཞི་རྒྱུ་དགོས་མཁོ་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་
ཤེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཁག་བརྒྱ་གཅིག་དང་ས་ཡོད་པ་ནི།
༡ རྒྱུ་ལོག་ ༢ ལེགས་བྲལ་། ༣ ཚོས་ལུགས། ༤
ལེས་ཡོན། ༥ ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ། ༦ རང་བྱུང་ཐོན་
ཁུངས་ཤེད་སྐྱོད་ཤེད་སྤྱོད་སྤྱོད། ༧ དཔལ་འབྱོར་ཡར་
རྒྱས་དང་ཚོང་འབྲེལ། ༨ མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན།
༩ མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས། ༡༠ སྤྱོད་མེད་
དམ་ཤེད་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་ལོག་ ༡༡ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
དང་མཉམ་ལེགས་བྲལ་དང་སྐྱོབ་གསོ། ཚན་རིག་ཚོས་
ལུགས་ཐད་ཐོན་ཚུན་བརྗེ་ལེན་བཅས་ཡིན།

**༡༡ བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
རང་སྐྱོང་ཐོབ་ན། བོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་སྐྱོང་དང་།
བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གཞན་ནང་ད་ལྟོ་གནས་སྡོད་
ཤེད་བཞིན་པའི་བོད་རིགས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཆགས་སམ།**

བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་
ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་བ་
ལྟར། “བོད་ནང་གཏན་དུ་གཞིས་ཆགས་པ་དང་།
དུས་ལུན་རིང་པོ་ནས་གནས་སྡོད་འཆར་ཡོངས་བྱས་
པ་རྣམས་སྤྱིར་འབྲུད་ཤེད་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛོམས་ཀྱི་སྐྱོང་མིན།”
རྒྱུ་འཛོམས་ལེགས་ཤེད་གཞི་རྒྱ་རིགས་གཙོས་པའི་
མི་རིགས་གཞན་འབོར་ཆེན་སྐོར་ལུགས་ཤེད་རྒྱུའི་

རྒྱལ་སྐྱོང་བྱས་པའི་དབང་གིས་དཔེ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་
འཕེ་འགྱུར་དང་། བོད་མི་རྣམས་གྲངས་ཉུང་ཆགས་པ།
དུ་ཅང་འཛིན་སྐྱོང་བའི་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་ལ་ཉེན་
ཚབས་བཟོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན། སྤྱོད་མེད་དམ་
ཤེད་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་ལོག་བཟོ་རྒྱུའི་དགོས་འདུན་དེ་ནི་རྒྱ་
ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲིམས་དང་།
མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་
༤༩ ནང་ “མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་འཁོད་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྤྱོད་མེད་
མིའི་སྐོར་གྱི་དོན་ཤེད་ཐབས་བཟོ་འགོད་བྱ་རྒྱུ།”
ཞེས་སྐོར་ལོག་བཟོ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་གསལ་བ་གཞི་བཟུང་
དགོས་འདུན་བཏོན་པ་ཞིག་རེད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་བོ་སྲུང་སྐྱོབ་དར་སྤེལ་དང་།
རང་སྐྱོང་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡོང་བར་བོད་ཀྱི་ས་
ཁུལ་ནང་བོད་རིགས་གྲངས་ཀ་མང་བ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་
སྐོར་ལོག་དགོས།

**༡༢ བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་
རང་སྐྱོང་ཐོབ་ན་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་
རྒྱུར་ཐོན་ཐོགས་ཡོད་དམ།**

བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་
སྐྱོང་ཐོབ་ན་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུར་ཐོན་
ཐོགས་དེས་ཅན་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན། བོད་ནི་ཨེ་ཉི་ཡའི་
རྒྱ་པོ་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་ཞིང་།
ད་ལྟོ་ཆར་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཁོར་ལུག་ལ་བསྐྱར་

གསོ་བྱུང་བྱུང་ས་མེད་པའི་གནོད་འཚོ་སོག་བཞིན་ཡོད།
པོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་
ཡོང་བྱུང་གི་བསམ་འཆར་ནང་གསལ་བའི་པོད་མིའི་
གཞི་ཚུལ་དགོས་མཁོ་ཁག ༡༡ དང་ས་པ་ནས་ལྷ་པ་
དང་དུག་པའི་ནང་“ཁོར་ཡུག་སྐྱུང་སྐྱོབ་”དང་“རང་
བྱུང་ཐོན་ཁུངས་པེད་སྐྱོད་བྱེད་སྤྱོད་གས་”གཉིས་ཀྱི་སྐོར་
འཁོད་ཡོད།

པོད་མིའི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཀྱི་ས་རྒྱ་དུག་པོའི་སྐོར་
ནས་པོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་
པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་བྱུང་གི་འབད་ཚུལ་སྐར་
ལྷག་ལྷ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ཅི།
ད་ལྟའི་ཆར་པོད་ནང་ལྷ་ར་ཚད་ཆེན་པོའི་སྐོར་ནས་རིག་
གཞུང་ཉམས་ཆག་དང་། ཁོར་ཡུག་དང་རང་བྱུང་ཐོན་
ཁུངས་ལ་གཏོར་བཅིག་ཚབས་ཆེ་སོག་བཞིན་པ་ལས་སྐྱོབ་
བྱུང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་པོད་

ནང་ཁོར་ཡུག་དང་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལག་
བཟུང་བྱེད་བཞིན་པ་ནམས་རྒྱན་གནས་བྱུང་པ་ཞིག་ལ་
ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐབས་རྒྱུང་རིང་པོའི་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་
ཆེ་བའོ་བཞིན་པ་ལོ་རེ་བཞིན་གསལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད།
དཔེར་ན་པོད་ཀྱི་གཙང་ཆུ་ཆེ་ཁག་ལ་ཆུ་རགས་གང་
བྱུང་རྒྱག་བཞིན་པའི་དབང་གིས་པོད་ཀྱི་གཙང་ཆུ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་། ཕ་གྱིས་ཐབས་ལུགས་ལ་
སྲི་བཞིན་མཉམ་སྲུང་གི་ལམ་ལུགས་ལ་འོ་སྲི་བཅས་ནང་བསྐྱོད་མས་
འཇམ་སྐྱོང་གི་མི་འཕྲོད་བྱེད་ཚམས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ལ་དོ་
སོག་བྱུང་བཞིན་ཡོད།

༧༩ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་རྒྱན་འཛིན་བྱུང་ དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ད་བར་བྱུང་བྱུང་གང་ བྱུང་ཡོད་དམ།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་འགོ་འཁུར་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མོལ་
ཐེངས་མང་དང་། གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་དབར་འགྲོ་
ལོང་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བྱུང་རྒྱ་མི་རྒྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།
ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱལ་སྐྱིའི་སོག་པོད་དོན་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་
དུགས་ཆེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་
ཁོངས་ནས་ཀྱང་ལོ་རེ་བཞིན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་
པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་
བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གསལ་བོ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་བྱུང་
གཞི་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་བྱུང་བ་བྱུང་མ་ཟད།
པོད་ནང་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་
སྐུ་ཚབ་ལྟ་སྐོར་ཚོགས་རྒྱུང་བེངས་བཞི་ཆེད་གཏོང་
གིས་པོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་ལྟ་སྐོར་སེབས་ཡོད།
དེ་ཡང་དབུས་གཙང་ནང་ལྷ་ས་དང་། གཞིས་ཀ་ཅེ།
སྐོ་ཁག་གོང་པོ་ཉིང་ཁྱི། ས་སྐྱ། ལྷན་ཅེ། མཚོ་སྐ།
ཅེ་བཟང་། ལྷུ་ཅེ། ཚོས་འཁོར་རྒྱལ། གསང་སྐབས་
ཚོས་སྐྱིང་། ཡར་འབྲོག་སྐྱང་དཀར་ཅེ་སོགས་དང་།
མདོ་སྐྱོད་ནང་ཀའ་སྐོ། ཟེ་ལིང་། འགོ་ལོག་མ་སྐོ།
ར་པ། མཚོ་དཔེ་སོགས། མདོ་སྐྱོད་ནང་ནག་རྒྱ། ཆབ་
མདོ། རྐྱེད་པེ་དཀར་མཚོས། ཉག་པོང་། རྒྱལ་བཟང་།

མར་ཁམས་བཅས་སོགས་ནང་སྐབས་ཡོད། དེ་མཚུངས་
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ནང་ ༡༩༤༧ ལོར་ཕེ་ཅིང་དུ་གྲོས་སོལ་
ནོག་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཐེངས་གཉིས་ཆེད་གཏོང་གནང་།
ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་ཕོད་རྒྱའི་དབར་ཐད་ཀའི་
འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་གསོ་བྱུང་རྗེས་ ༢༠༠༡ ནས་ ༢༠༡༠
བར་ལམ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཚབ་དང་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཚབ་དབར་འབྲེལ་སོལ་ཐེངས་དགུ་
དང་ནང་ལུགས་གྲོས་བསྐྱུར་ཐེངས་གཅིག་བཅས་གནང་
ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཕོད་དོན་
སློབ་དོན་མན་རྒྱན་པའི་སྲིད་བྱུང་བཟུང་ཐུབ་པ་དང་།
རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་གྱི་དྲུག་སྐབས་
ཕོད་ནང་གི་རྒྱ་དག་གནས་སྐབས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་གྲུབ་
ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཨ་མི་འི་སྲིད་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ལོ་གྱི་
མ་དང་། ཨ་མི་འི་སྲིད་འཛིན་ལྷུང་པ་རྒྱ་ལོ་གྱི་
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་བཙའི་
ཐོབ་ཐང་རྩན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རྩམ་མཚོ་པོ་ལེ་ཡ།
ཡུ་མོ་བ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྲིད་འགན་འཛིན་རྩམ་པོ་
ཐོ་མིན་ཨེ་ཤ་ལོ་ལ། ཨིན་ཡུ་ལ་སྲིད་སློབ་ལྷུང་པ་སློབ་དོན་
གྲུ་མོ་ལ། ས་མན་སི་སྲིད་འཛིན་ལྷུང་པ་ཁོ་གོ་ལུས་སུ་
གོ་ལོ། རང་མན་སྲིད་འཛིན་རྩམ་ཨེ་ཤ་ལོ་ལེ་ཡ།
ཁོ་ལོ་ལོ་སྲིད་སློབ་སྲིད་ཐེན་ཏུར་པར། ཨོ་སི་ལོ་ལེ་
ཡའི་སྲིད་སློབ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། ཨོ་སི་ལོ་ལེ་ཡའི་
སྲིད་སློབ་ལྷུང་པ་གོ་སྲིད་ལྷུང་པ། ཐོ་སི་ལོ་ལེ་ཡའི་སྲིད་སློབ་ལྷུང་པ་

དབྱིང་རྒྱུ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་
འགོ་འཁྲིད་གིས་ཕོད་རྒྱལ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གནང་ཡོད།

ཁྱད་པར་ལམ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་ག་
དང་སྲིད་འཛིན་ཨོ་གྲུ་མ་རྩམ་གཉིས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༤ ནང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༣
ཚེས་ ༢༡ བཅས་སོ་སོར་མཇུག་འཛོམས་མཇུག་
སྐབས་མོ་བྱང་དགུར་ཕོའི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་
འགོད་གསལ་བརྒྱུགས་སྐབས་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ “ལམ་ལོང་ས་
མཚོ་ག་གི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་བཞེད་དང་།
འཚོ་མེད་ཞི་བ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་དང་མཉམ་འབྲེལ་
མོལ་ལུ་མཐུད་གནང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་ལ་སྲིད་འཛིན་
གིས་གཞེངས་བསྟོད་ཞུ་གི་ཡོད།” ཅས་དང་།
“ཐད་ཀར་འབྲེལ་མོལ་བརྒྱུད་མན་ཚུན་དབར་གྱི་མི་
མཐུན་པ་རྩམས་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། དོན་སྲིད་རྩན་
པའི་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དང་ཕོད་མི་མང་
གཉིས་ཀའི་ཁེ་ཕན་ཡིན།” ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད།

མདོར་ན་ཨ་མི་དང་། ཡུ་མོ་བ་མཐུན་ཚོགས། ཨིན་
ཡུ་ལ། ས་མན་སི། རང་མན། ཨོ་སི་ལོ་ལེ་ཡ།
མེ་ལོ་ལོ་ལོ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྲིད་གཞུང་
གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ལམ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
པོའི་སྐྱེ་ཚབ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་འཁྲིད་གསར་
པའི་སྐྱེ་ཚབ་དབར་འབྲེལ་མོལ་གནང་དགོས་པའི་ལུ་
སྐྱལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནང་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ཁོ་

ནའི་ནང་ཨ་རི་དང་། ཡུ་འོ་བོ་སྲི་མཚོ་གསལ། ས་རན་སི།
ཨི་ཏ་ཡི། ཉི་ཉོང་། ཨོ་སི་འོ་ལི་ཡ། ལྷ་ར་ཇི་ལ།
ལ་ཀ་ཇི་མ་རྟ་ཀ་བཅས་ནས་དབུ་མའི་ཡམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ས་
ལ་རྒྱུ་སྲོར་གྱི་སྲི་མཚོ་ད་བཞག་པ་དང་བསྐྱབས་གཏམ་
སྤེལ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་བྱུང་ཡོད།

དེ་མཚུངས་རྒྱ་རིགས་མང་ཚོ་གསལ་གྱི་སྲིད་ལོ་རེ་བཞིན་
རྒྱུ་སྲོར་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན་ནོ་ལེ་ལ་ཞི་
བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་མཁན་དང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥
ལོར་ཡུ་མོ་ར་ས་ཡུལ་ས་མཁོ་ན་ཆེན་པོའི་དཔོན་རྒྱུ་
བཞེས་ལ་རྒྱུ་སྲོར་གྱི་ལོངས་གྲགས་ལུ་སྟན་འབྲི་
མཁན་ཁོངས་ལོད་པ་རྒྱ་ལྗངས་ལེ་ལུ་ལོ་ལོ་སོགས་
སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་རིགས་མཁན་པ་དང་རྒྱ་ཅལ་བ་
མང་པོས་དབུ་མའི་ཡམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ས་ལ་རྒྱུ་སྲོར་
བྱས་ཡོད། ད་བར་རྒྱ་རིགས་མཁན་པ་དང་ཚོ་མ་པ་པོ་
བཅས་ནས་འབྲེལ་མོ་ལ་གྱི་ཡམ་ནས་པོད་དོན་
དཀའ་སྟོན་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྲོར་
གྱི་ཚོ་མ་ལི་ག་ཆེ་ག་སྟོང་བཅུ་ལ་བ་སྤེལ་ཡོད།
དཔེར་ན་ཀོང་མིང་ཞེས་པ་པོ་ཅིང་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པ་
ཅ་ཁྲིམས་སྟོར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གཞུང་འབྲེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཚོ་གསལ་པས་པོད་མིའི་དཀའ་སྟོན་གྲུབ་དང་གནས་
ཉེངས་སྟོར་བཞེད་པའི་སྟན་མིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་པོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུང་ཁག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་
བྱེད་དཔོན་པར་འབོད་ཡོད།

ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་

ཁག་ ༡༥ ནང་ལོད་པའི་རྒྱ་རིགས་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོ་གསལ་པ་ ༤༦ གྱིས་མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོ་གསལ་དང་། ཡུ་འོ་བོ་སྲི་མཚུལ།
གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྲི་མཚོ་གསལ་དང་སྲིད་
གཞུང་བཅས་ནས་“པོད་རྒྱའི་དབར་གང་ལྟར་སྲི་མོ་ལ་
འགོ་འཇུགས་གྱིས་པོད་མིའི་ཚོས་དད་རང་དབང་དང་།
རྣམ་ལྡན་སྲུང་སྲོལ་གྱི་གནད་དོན། དེ་བཞིན་ཡུ་མོ་ར་
ས་ཡུལ་ས་མཁོ་ན་ཆེན་པོ་མཚོ་ག་པོད་ལ་འགོ་ག་རྒྱུ་
མེད་པར་ཆིབས་སྐྱུར་བྱེད་ཐབས་སྟོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ལ་སྐྱེལ་འདེབས་བྱེད་དཔོན་པའི་”སྟན་ལུ་སྤེལ་ཡོད།
གཞན་ཡང་རྒྱ་རིགས་ཚོ་མ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་མང་ལི་ལུང་
དང་། རྒྱ་ནག་སྲི་ཚོ་གསལ་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཅ་ཁྲིམས་སྟོར་
མཁན་པ་ཀྱང་པོད་རྒྱུ། སི་ཁྲོན་ཚོ་མ་རིག་དུས་དེ་བཀའ་
གི་རན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ཅིང་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་དམར་ཤོག་ཚོ་གསལ་
མི་བཞེས་པ་དང་ཁྲིམས་དོན་མཁན་པ་ལུས་དཔོན་སྲིད་།
རྒྱ་ནག་སྲི་ཚོ་གསལ་ཚན་རིག་ཁང་གི་དཔལ་འབྲོར་རིག་
གནས་གྱི་སྟོན་དཔོན་ལུ་པ་སྤུ་ལུ་ལོད་ཀྱི། རྒྱ་ནག་དམར་
ཤོག་ཚོ་གསལ་པའི་དུང་ཆེ་རྒྱུར་པ་ཀྱའི་ཅི་ཡན་གྱི་ལས་
རོགས་ཡན་ཅེ་ཆེ་སོགས་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་
པོས་དབུ་མའི་ཡམ་གྱི་སྲིད་བྱུང་ས་ལ་རྒྱུ་སྲོར་གནང་ཡོད།
གཞན་ཡང་ནོ་ལེ་ལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་
མཁན་སྟོ་ཨ་པ་རི་ཀའི་ལི་ལུའི་ཐུ་ཆེན་དུ་ག་མོན་ཏུ་ཏུ།
ཨ་རི་ནས་ཡིན་པ་ཨི་ལི་སྤེ་སི་ལ་དང་ཇོ་ཉི་སྤེ་ལེ་མས།
ལལ་སྤེ་རི་ཡ་ནས་ཡིན་པ་ལེ་སྤེ་སྤེ་སྤེ། དེ་ལེ་ཆུ་ནས་
ཡིན་པ་ལི་ཅ་སྤེ་སྤེ། ཨི་རན་ནས་ཡིན་པ་ལི་རི་ན་ཨི་

མཉེ། ལྗོ་ལ་ཉི་མ་ལ་ནས་ཡིན་པ་དེ་སྡོད་སྲུང་ལ་མེད་ཅུ་
ལོ་མ། བར་ཉི་མོར་ནས་ཡིན་པ་ལོ་མི་ར་མོས་དོར་ལ།
ཨར་ཇིན་ཉི་མ་ནས་ཡིན་པ་ཨ་ཤོལ་ཤོལ་ཤེང་ཤེང་ཨི་སི་གི་
སྡེ་ལ། ཨིར་ལེ་ཆ་ཉ་ནས་ཡིན་པ་མ་ལེ་ཤེང་ཤེང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་སྡེ་ལ་
སྡེ་ཤེ། ཨིན་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ཉི་མེ་ལེ་ལེ་མས་པཅས་སོགས་
ནས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལམ་ལ་རྒྱུ་བསྐྱེད་གནང་ཡོད།

མུ་ལོ་ ༡༠༡༣ རང་ཚོ་བེ་ལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་
ཉ་གས་བཞེས་མཁམ་བཅུ་གཉིས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་
སྡོད་འཛིན་རྒྱ་ཅིན་མའོ་ལ་ཡོངས་གཤམ་སོག་
ཡུག་གིས་སྤུལ་བའི་ནང་ “བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ལུ་
རིང་པོ་ནས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྲོང་ཡོང་
ཐབས་ཀྱི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད། དེ་ཡང་འཚོ་མེད་
ཞི་བདེ་དང་གཉིས་མོས་སྐྱོ་སྐྱོ་ལོ་ལྱི་ལམ་ནས་སྤྱུ་བ་
ཐབས་ཀྱི་དཔེ་ལོན་པ་ཡིན་ལྟ་བུ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་
བོད་མིའི་བདེ་སྤྱི་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཉན་འཛོག་དང་
ཞི་བདེ་ལམ་ནས་དཀའ་སྤོག་སེལ་ཐབས་ཀྱི་དགོས་
ང་ཚོའི་མཆེད་སྐོགས་ལ་ཤོར་ས་ལ་སྤྱུ་བས་མཚོན་
བུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོན་གིས་ཞི་བདེ་ལམ་ནས་དཀའ་
སྤོག་སེལ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་འདོན་གནང་མཛད་ཡོད།
ཁོང་ནས་ཁ་བུལ་ནས་ཡང་ཚོད་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། མཐའ་
གཅིག་རྒྱ་འཚོ་མེད་ཞི་བདེ་ཐབས་ལམ་ཉམས་བཞེས་
གནང་མཁམ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དོན་
སྡོད་ལྡན་པའི་འབྲེལ་མོལ་བུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་
འདི་རྒྱུད་ཚོས་སུ་མ་སོང་བའི་འབྲེལ་སྤུལ་ནན་པོ་ལྷུ་རྒྱ་
དང་། བོད་མིའི་ཆེ་མཐོང་ལ་བརྩི་བཀའ་དང་རྒྱ་ནག་

གི་ཆིག་སྒྲིལ་ལ་ཆ་འཛིན་ལུས་པའི་སྡོད་སྲུང་ད་ལྟའི་བོད་
ནང་གི་འོ་དྲག་དཀའ་ངལ་རྣམས་སེལ་ཐབས་སུ་གཉིས་
མོས་དང་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་སྐོག་ནས་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་དགོས་
”པ་སོགས་འཁོད་ཡོད།

**༡༠༡ རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཉེས་འདུགས་བྱེད་པ་རྣམས་
བོད་མི་ཚོས་“བོད་ཆེན་པོ་”དང་། “ཚད་མཐོའི་
རང་སྲོང་”ཚོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།**

ང་ཚོས་“བོད་ཆེན་པོ་”པེད་ཀྱི་མེད་པ་མ་
ཟད། “ཚད་མཐོའི་རང་སྲོང་”ཡང་བཤད་མེད།
ང་ཚོའི་མངོན་འདོད་ཅི་ཡིན་བསམ་འཆར་དང་
འབྲེལ་བཅོད་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་འགོ་འཁུན་ཚུལ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་འཛིན་
ཡོངས་ལ་གསལ་པོ་བཟོས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ།
ཉེས་འདུགས་དེ་དག་བདེན་པ་ཡིན་མིན་སྤྱི་བཟུངས་
ནའང་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཤེད། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དོན་
སྡོད་པོད་རིགས་ཡོངས་ལ་འཛིན་སྲོང་གཅིག་ནང་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྲོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་བུ།
དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྲིད་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚ་
བྲིས་དང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྲོང་གི་བཅའ་
བྲིས་སུ་གསལ་བའི་རང་སྲོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་དང་
ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་སྲིད་ཚོགས་
མགོ་བོ་ཚོངས་སུ་འདུག་ཐབས་དང་། བོད་མི་ཚོས་
ཉ་ལམ་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཁ་བུལ་

ཚོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་“བོད་ཆེན་པོ་”ཞེས་པའི་ཐ་
སྐད་ཆེད་དུ་གཉེན་ཅན་ལེད་སྒྲིག་གཏོང་གི་ཡོད།
དོན་དངོས་ཐོག་བོད་མིའི་སྐྱེ་ག་འདུགས་ཀྱིས་ད་བར་
“བོད་ཆེན་པོ་”ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ནམ་ཡང་བེད་སྒྲིག་
བྱེད་སྒྲིང་མེད། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནི་གནའ་སྐུ་
མོ་ནས་མཐོ་སྒྲིང་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྡེ་ཆེན་གཅིག་གི་
དོ་བོར་གནས་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་དང་། ཆོས་ལུགས།
ལུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས། ས་བབ་ཁོར་ལུག་བཅས་
སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་བཞིན་པ་དེ།
ཞིང་ཆེན་ཁག་ནང་དུ་མ་ལུ་མང་པོར་བཏང་བ་ནི་ཅ་
ཁྲིམས་དང་བཅས་ཁྲིམས་སུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གསལ་བ་དང་ནང་འགལ་ཆགས་ཡོད།
ཅ་ཁྲིམས་དོན་ཆེན་བཞི་པའི་ནང་ “གྲངས་ཉུང་མི་
རིགས་འདུས་སྡོད་བྱེད་པའི་ས་གནས་ཐོ་སོར་ས་
གནས་རང་སྒྲིང་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་རང་སྒྲིང་ལས་
ཁུངས་འདུགས་རྒྱ་དང་རང་སྒྲིང་དབང་ཆ་སྒྲིག་རྒྱ།”
ཞེས་གསལ་ཡོད། ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་སྟེན་དེ་གཞི་བཟུང་།
ཞིང་ཅང་ཡུ་གུར་རང་སྒྲིང་སྒྲོང་ས་ལ་མཚོན་ན་རྒྱ་
ནག་ནང་ཡོད་པའི་ཡུ་གུར་མི་རིགས་ (11% དེའི་
ནང་ཚུད་ཡོད་པ་དང་། ཀོང་ཞི་འློང་རིགས་རང་
སྒྲིང་སྒྲོང་ས་ནང་འློང་རིགས་ (14% ཚུད་ཡོད།
དོན་ཀྱང་ས་ཁུལ་སྡེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་ནང་འདུས་སྡོད་
ཡོད་བཞིན་པའི་བོད་རིགས་ནམས་དུ་མ་ལུ་མང་པོར་
ཆ་བགོས་བྱས་ཡོད། བོད་རང་སྒྲིང་སྒྲོང་ས་ནང་བོད་
རིགས་40%མ་ཡིན་ཅོམ་མ་གཏོགས་ཚུད་མེད་པ་དང་།

བོད་རིགས་མི་འབོར་མང་བ་བོད་རིགས་རང་སྒྲིང་སྒྲུལ་
དང་། རང་སྒྲིང་སྒྲོང་གི་དོ་བོར་ཉེ་འབྲེལ་ཞིང་ཆེན་
གཞན་གྱི་ནང་ཆ་བཞེད་ལ་བཏང་ཡོད།
བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་བསྡོམས་པས་རྒྱ་ནག་
མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཟིན་
ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། གནའ་སྐུ་མོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
བའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཆགས་སྟངས་ཤིག་
ལས་རང་ཆོས་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་མིན་པ་མ་ཟད།
བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་རྒྱ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་དམངས་སྤྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡོང་མ་སྲིད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མིན།
དཔེར་ན་ཞིང་ཅང་ཡུ་གུར་རང་སྒྲིང་སྒྲོང་ས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་
དུག་ཆ་གཅིག་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། རང་སོགས་རང་སྒྲིང་
སྒྲོང་ས་ནི་བརྒྱུད་ཆ་གཅིག་ཟིན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་
ཆོལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྒྲིང་གི་མངོན་འདོད་
དེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་སྟེན་ཁག་ཅི་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱ་བ་ཐབས་དང་།
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་གྲིམ་རང་བདག་ཡོང་ཐབས་
བྱེད་པའི་འདུན་སྒྲིང་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལས་ས་ཁྲོན་
དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད།
ཆོས་དང་། རྒྱ་ཡིག་གོམས་གཤིས། དཔལ་འབྱོར།
ས་བབ་ཁོར་ལུག་བཅས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་བོད་
རིགས་ནམས་ད་ལུས་བཞིན་དུ་མ་ལུ་མང་པོར་བགོས་པ་
ལས་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ན་འདོན་སྒྲིང་གི་ཆ་ནས་སྟབས་
པད་པ་དང་ཆོགས་ཚུད་པ་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབང་འདོན་པ་ཆོས་སྒྲིན་འདུགས་བྱས་

པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་ལོངས་སྤོངས་སྤྱིར་འབྲུད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་ཀྱན་སྐྱོང་མིན་པ་འོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ནང་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་བོ་སྤྱང་སྐྱོབ་དར་སྤེལ་བྱེད་པར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ནང་བོད་རིགས་གྲངས་ཀ་མང་བ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་སྐྱོས་ཅི་དགོས།

དེ་མཚུངས་ཀྱི་ནག་གཞུང་ནས་བོད་མི་ཚོས་ཚང་མ་ཚོའི་རང་སྐྱོང་གི་དགོས་འདུན་བཏོན་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲིལ་བརླགས་བྲགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དོན་དོན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲི་མས་དང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་སྲུ་གསལ་བའི་རང་སྐྱོང་ཆ་རྒྱུན་ཁག་ཡོངས་སྲུ་རྫོགས་པ་ལག་བརླར་དགོས་པ་བཟད་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་བརྒལ་བའི་ཚད་མཐོ་དམན་གྱི་དགོས་འདུན་གང་ཡང་བཏོན་མེད་པ་སློབ་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སློབ་ནས་བརླས་ན་བསམ་འཆར་དང་འབྲེལ་བ་རྫོང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟེན་དཔང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོད།

༡༡། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྡིད་བྱས་རྒྱན་གཞུང་གི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲི་མས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནམ།

བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་ནང་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྡིད་བྱས་དེ་ཙུ་ཁྲི་མས་དང་འགལ་བྱི་མེད།

བོད་མིའི་མངོན་འདོད་དེ་དག་ནི་ཙུ་ཁྲི་མས་དོན་ཚན་བཞི་པའི་ནང་གསལ་བའི་རང་སྐྱོང་གི་རྣམ་གྲུབ་དང་ཡོངས་སྲུ་མཐུན་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་ “གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མོ་མོ་འདུས་སྡོད་བྱེད་སའི་ས་གནས་ཁག་དུ་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་དངོས་སྲུ་བྱ་རྒྱུ་” ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན།

ཁྱད་པར་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོན་སྦྱང་ནང་། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ལམ་སྲུགས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་རྒྱ་ནག་དམར་པོ་གཙོགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གཞི་ཅིའི་སྲིད་བྱས་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམ་གཏན་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་དོན་ནི་ “རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་འཁམའི་གཅིག་ཀྱི་ལྷན་ཁག་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་འདུས་སྡོད་བྱེད་སར་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་དངོས་སྲུ་བྱས་ནས་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་བརྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་སྐྱོང་གི་ཡོངས་སྲུ་སྐྱོད་རྒྱ་དེ་ཡིན། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་དངོས་སྲུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གིས་མི་རིགས་མོ་མོའི་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་བདག་སྐྱོང་བྱེད་དཔང་ཡོངས་སྲུ་སྐྱོད་པར་བཙུ་འཛོག་དང་འགན་སྲུང་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་དགོངས་དོན་མཚོན་པ་དང་།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་དཔར་འདུ་མཉམ་དང་མཐུན་སྦྱིལ་ཡོང་བ་མཐའ་འཁྲོངས་དང་། མི་རིགས་ཁག་རྣམས་དུ་དར་རྒྱས་སྲུག་སྲུལ་ཏེ་ཚོགས་ཡོང་བ་

མཐའ་འཁྲོངས་བྱེད་པའི་ཙུ་དོན་མཚོན་ཡོད། །
ཅེས་སོགས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྒྱུན་མང་དག་ཅིག་འཁོད་
ཡོད་སྟབས། ར་ཚོས་ཙུ་བྱིས་ས་དང་བཅའ་བྱིས་ས་ནང་
གསལ་བའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་
མིང་དོན་མཚུངས་པར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྐོར་
མ་གཏོགས་དེ་ལས་འགལ་བ་བཤད་མེད།

གལ་སྲིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐོད་རིགས་ཡོངས་
ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་
བྱེད་པའི་ཐོད་མིའི་མངོན་འདོད་དེ་དག་ཙུ་

བྱིས་ས་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད་ན།
ཙུ་བྱིས་ས་དང་འགལ་སྤངས་འགལ་ལུགས་འགྲེལ་བཤད་
བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་ད་བར་འགྲེལ་བཤད་
བྱས་མེད།

དེར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེས་འཇུགས་དེ་དག་བདེན་
པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཟད། དོན་དངོས་ཐོག་སོ་སོའི་ཙུ་བྱིས་ས་
ནང་གསལ་བའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་
ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་འཕམ་ཁས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ར་མོས་མཐུན་
བྱེད་གྱི་མེད་པ་རེད།